

Pacte lingüístic, divisió d'opinions

Vents de pacte recorren la ciutat de València. Un pacte lingüístic amb les Normes de Castelló, de 1932, com a objecte de debat. La qüestió és saber què s'hi ha de cedir, ja que les Normes de Castelló, per a la major part de la societat valenciana, són inqüestionables.

M. Frasquet/J. Prats

A instàncies del Club Liberal/Tribuna Libre Valenciana, en plena celebració fallera, es va realitzar un debat sobre la possibilitat d'un pacte lingüístic «per a pacificar la crisi civil» que patim els valencians. El debat, presidit per l'ex-aliancista Juan Carlos Gimeno, estava moderat per Paco Camps i Paco Bueno, que igual que el primer ha estat expulsat fa uns dies d'Alianza Popular, i enfrontava Damià Mollà, Eduard Mira i Rafa Company, impulsors de l'anomenada «tercera via», amb Vicent Giner Boira i el pare Costa, representants del secessionisme lingüístic i de l'anticatalanisme més virulent.

Les coses que allí es van dir van conduir a una crida a l'entesa i la proposta formal d'organitzar un col·loqui entre representants de les institucions i les entitats culturals i acadèmiques, a fi de fer possible aquest pacte que, segons els escrits posteriors de Damià Mollà, *pacificaria* la crispada societat valenciana. Però ¿quins símbols crispem avui la societat valenciana, si amb l'Estatut de Benicàssim es va liquidar la senyera sense blau i la denominació País Valencià? La llengua, les Normes de Castelló acordades en 1932.

Els valencians ara podem arribar a la «pacificació» renunciant a l'única cosa que ens queda: l'ortografia unitària, aprovada per l'Estatut i amb la qual una generació d'escolars —cosa que mai no havia passat— ha començat a interpretar el món. Donant per suposada la bona intenció del «Grupo Contadora» de Mollà, no deixa de preocupar que els principals impulsors del pacte siguin uns polítics en situació d'expulsats i que volen obtenir un protagonisme encara que siga a costa de la llengua, i que un d'ells, Gimeno, amb un passat inequívocament ultradretà, fon qui col·locà una corona de

flors en l'espai que havia ocupat l'estàtua eqüestre del Caudillo en la plaça del País Valencià, de la ciutat de València.

Nosaltres hem volgut sondejar les opinions de personalitats vinculades a l'esforç unitari de la llengua per veure què pensaven de la possibilitat de perpetrar un pacte lingüístic contra les Normes de Castelló amb les qüestions següents:

- 1) ¿Pensa que hem de renunciar a les Normes de Castelló perquè, segons ells, són les culpables de tots els mals?
- 2) ¿Pensa que Mollà, Mira, Gimeno, etc., tenen l'autoritat suficient per a impulsar això?

Enric Soler i Godes

**Escriptor, pedagog i periodista.
Firmant de les Normes de Castelló**

Les Normes de Castelló, afortunadament, nasqueren al marge de la política que tot ho enverina i tingueren la

virtut de, sense crits, manifestacions ni ties maries, acabar amb l'anarquia ortogràfica que llavors imperava. No hi va haver ni vencedors ni vençuts.

Les Normes de Castelló són una veritable normalització lingüística que tots van acceptar.

Tal com està l'ambient polític valencià, no crec que hi haja cap personalitat d'esquerra o simplement liberal capaç de fer que la dreta accepte cap normativa que no siga la de l'Acadèmia Valenciana. Penseu que ja han anunciat un Diccionari Valencià *oficial*. ¿Oficial de què? ¿No sabeu que ja se'n van eixir amb la seua, amb la senyera i l'himne? ¿Com han de cedir en un tema tan important com és el de la llengua?

Alfred Mondria

Membre del BEA

Qualsevol llengua moderna té constantment modificacions i incorporacions de nous mots i noves formes, sobretot si s'utilitza d'una forma molt activa i creadora. Però crec que les Normes del 1932 ja van ser un acord entre gent qualificada dels PPCC.

Si de cas, tenen aspectes revisables, seria més aviat en temes particulars. La base té encara total vigència.

¿Pacte lingüístic? ¿Amb gent que no l'utilitza ni li interessa per a res el futur del valencià, com Juan Carlos Gimeno? Si de cas hi hagués qualsevol revisió possible, l'hauria de realitzar una activitat acadèmica, i no uns aprenents de polític en una conversa de bar.

Rafael Alemany

**Professor Titular de Filologia
Catalana a la Universitat
d'Alacant**

No compartesc l'opinió que les Normes de Castelló siguin les culpables de tots els mals que ens passen als valencians.

A més, els resultats de la ciència filològica em sembla que no poden ser alterats per una simple conveniència política conjuntural; sobretot quan tinc els meus dubtes que pugua donar un resultat positiu aquesta proposta de pacificació.

No crec tampoc que siga matèria de pacte, i no perquè la filologia tinga la veritat absoluta, sinó perquè quan la ciència canvia d'opinions és per raons intrínseques de l'anàlisi científica. D'altra banda, si el que es pretén és la pacificació valenciana, no veig encertada aquesta «via».

Els principis d'autoritat no solc avalar-los mai, però em fa l'efecte que no procedeixen de l'àmbit de la filologia, amb la qual cosa corrobore el que he dit abans.

Manuel Sanchis-Guarner i Cabanilles

Professor Titular de Cirurgia de la Universitat de València

El problema per a mi és que la Filologia és una ciència i decidir qüestions filològiques és competència de filòlegs.

Les Normes de Castelló, o el que és igual, la unitat de la llengua, és una cosa que està acceptada per totes les universitats del món i per tots els filòlegs mínimament seriosos que es dediquen al tema.

Aquests senyors no són filòlegs i per tant no estan en absolut capacitats per discutir el tema.

Josep Antoni Perelló **Ex-president de la Diputació de València**

Jo vaig ser un dels que ho van impulsar, però ja no estic amb la tercera

via. No crec que es tracte de renunciar a les Normes. Només puc dir que estic d'acord que arriben a una posició d'entesa, de comprensió mútua, perquè no hi ha dret que s'excomunique una persona perquè diga que la seua llengua és d'una manera o d'una altra.

Ara bé, si el pacte és a canvi de renunciar a criteris científics i filològics, és a dir, de trencar amb les Normes de Castelló, em sembla que ja no estaria d'acord.

Això de l'autoritat, bé, és una cosa delicada. Crec que els senyors Mollà i Mira tenen molt bona voluntat i que no es poden comparar amb Juan Carlos Gimeno. Bé, però moltes vegades per a arribar a aquestes opcions el que cal és sobretot molt bona voluntat i ganes d'arribar a una entesa.

Enric Valor **Escriptor i gramàtic**

Jo considere que seria una verdadera catàstrofe. Desorientaria la nostra gent i desfaria tota una renaixença que hi ha hagut des de la dictadura i desfaria també tota una literatura i una gran bibliografia general que s'ha fet darrerament i que s'ajusten perfectísimament a la variant catalana que s'usa al País Valencià fora de la zona del subdialecte apitxat.

Personalment, no vull clavar-me a qüestionar l'autoritat d'aquestes persones. Jo no sóc qui per valorar la seua capacitat.

Les Normes ens acosten ja moltíssim, a desgrat de la disgregació que s'intenta des de Madrid.

D'altra banda, nosaltres els valencians no renunciem a les nostres formes i les nostres variants, com tampoc els mallorquins no renuncien a les seues variants. Així aconseguim construir una base, un camp molt sòlid per al desenvolupament de la nostra literatura.

Vicent Pitarch **Membre del Consell Polític d'UPV, sociolingüista**

Fer derivar cap al terreny de l'ortografia la responsabilitat d'enfrontaments civils, em sembla una actitud de pura esquizofrènia. Un cas únic, en la història universal de les manipulacions sobre conductes lingüístiques.

M'apunte a modernitzar les Normes de Castelló, i les de Fabra, des de la premissa que tots els que estiguem interessats ens comprometem a cobrir de publicacions en català tots els àmbits valencians que avui hegemonitza la llengua espanyola.

La qüestió no és l'autoritat sinó el sentit de mínima racionalitat, de rendibilitat econòmica. Plantejar un codi ortogràfic per a uns pocs milers d'eventuals usuaris que, a més, culturalment s'identifiquen amb una altra llengua és, pel cap baix, una broma de mal gust.

Jaume Muñoz **Mestre i membre del Secretariat d'STEPV**

Les Normes de Castelló són un punt de referència imprescindible per a la normalització lingüística i, per això, combatre-les sempre serà un objectiu prioritari per als sectors més reactis a aquesta.

Per a nosaltres no hi ha un problema de «vies», sinó una qüestió pedagògica i didàctica, i aquest aspecte és el que treballem: com ensenyar la llengua i quan introduir els diferents nivells de llenguatge als xiquets. En aquest procés no es necessita la renúncia a les Normes de Castelló ni a la unitat lingüística.

Arcadi Garcia
Historiador

Les Normes de Castelló no són culpables de res i en l'actualitat ni són transgibles, ni són renunciables, perquè suposen l'afirmació de la unitat de

la llengua. I això és un criteri científic i no és tema per a prendre decisions partidistes o polítiques.

Per descomptat, aquests senyors no tenen prou autoritat. Això són els filòlegs qui ho han de dir i ho han de raonar.

Alfons Cucó
Historiador i senador del PSOE

Sobre el tema lingüístic tinc unes idees molt clares i pense que les Normes de Castelló son intocables. Jo pense que aquest acord lingüístic ja s'ha fet i són precisament les Normes de Castelló.

Pense que sobre temes culturals és difícil un pacte que no s'haja fet ja. Però em pense que la cultura no és una matèria de pacte.

La resposta és la mateixa, encara que jo no sóc qui per qüestionar l'autoritat a ningú ni vull pronunciar-me al respecte. A mi, en principi, tot el que

siguen altres *terceres vies* em sembla bé per aconseguir la viabilitat dels valencians, però pense que s'hauria d'arribar a pactar basant-se en altres temes.

No està malament, però, que la gent parle de concòrdia.

Ramon Lapiedra
Rector de la Universitat Literària de València

Cal un consens lingüístic entre els valencians, ja que l'actual situació de conflicte al voltant de la nostra llengua convida a la inhibició en el seu ús en

tre certs sectors socials. No obstant, aquest consens s'ha d'aconseguir sobre les bases de les Normes de Castelló, altrament podria ser pitjor el remei que

la malaltia. Al meu parer, allò que, arribat el moment, es podria discutir per a arribar a aquest consens és tota una altra cosa que la normativa del 32.

Quant a l'altra qüestió, no sé si la pregunta està plantejada correctament. ¿De quina autoritat es parla? En particular, des de fa algun temps els senyors Mollà i Mira ens presenten diverses propostes al voltant dels conflictes relatius a la identitat nacional d'aquest país. Crec que cal mirar el contingut d'aquestes propostes i esbrinar-ne la consistència i la conveniència. Que sapiguem fer-hi les millors propostes, entre tots els que estimem el nostre país i la nostra llengua, és el que compta.

Antoni Ferrando
Cap del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València

L'acord de Castelló, fruit del consens entre les institucions i les personalitats més representatives del País Valencià, fou sobretot un gest cívic en defensa de la llengua. Qüestionar aquest verdader «pacte lingüístic» és caure en una trampa dels enemics de

la llengua, que cal denunciar. Les Normes de Castelló són només ortogràfiques i permeten l'ús dels més diversos registres. Establides aquestes premisses, solament hi ha dues opcions: ser fidel al compromís de 1932 a col·laborar en una calculada estratègia de substitució lingüística.

No. Ara bé, el diàleg és sempre positiu si serveix per aclarir i no per crear situacions confusionàries, com l'actual. □